

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicopatoloxía da audición e da linguaxe

Materia	Psicopatoloxía da audición e da linguaxe			
Código	V51G120V01952			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Moreno García, M ^a Victoria			
Profesorado	Moreno García, M ^a Victoria			
Correo-e	mariavictoria.morenogarcia@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa das dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral en nenos con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación

C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	A3	B1 B6 B8	C2 C4 C7	D1 D2 D6 D7 D9 D13 D15
Identificar dificultades de aprendizaxe, saber informar e colaborar no seu tratamento.	A4	B9 B10	C7 C11 C17	D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D16 D17
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A3 A4	B5 B7 B9 B11 B12	C19	D3 D6 D7 D8 D9 D12 D14 D17
Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra dela.	A3	B7 B9 B12	C6 C19	D1 D7 D8 D9 D13 D15 D17 D18
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula.	A3	B7 B9 B11	C43 C47 C48 C62	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D17

Contidos

Tema

0. Anatomía e fisioloxía

Bases neurofisiolóxicas e anatómicas da linguaxe:
 a. Anatomía e neurofisioloxía do sistema auditivo
 b. Anatomía e neurofisioloxía do sistema fonoartulatorio
 c. Bases neurolóxicas

1. Alteracións da comunicación, fala e voz:
Patoloxía da Linguaxe

a. Concepto de linguaxe normal e anomalías da linguaxe
 b. Concepto de patoloxía da linguaxe
 c. Etioloxía dos trastornos da fala, da linguaxe e da comunicación

2. Alteracións da fala

a. Alteracións na articulación
 i. Dislalias
 ii. Disglosias
 iii. Disartrias

b. Alteracións na fluidez
 i. Disfemias
 ii. Taquifemia
 c. Alteracións na voz
 i. Afonía
 ii. Disfonía

3. Alteracións da linguaxe e da comunicación

a. Atraso Simple da Linguaxe
 b. Afasia
 c. Disfasia
 d. Mutismo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	3	6
Seminario	2	0	2
Lección maxistral	24	15	39
Probas de resposta curta	2	30	32
Traballo	6.5	9.5	16
Estudo de casos	4	0	4
Proxecto	6	10	16
Exame de preguntas obxectivas	1	30	31
Outras	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Traballo	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A titoría académica comunicárase ao comezo de curso.
Estudo de casos	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A titoría académica comunicárase ao comezo de curso.
Proxecto	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A titoría académica comunicárase ao comezo de curso.

Outras Describíranse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A titoría académica comunicárase ao comezo de curso.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Probas de resposta curta	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	20	A4	B6 B9	C2 C4 C6 C7 C43 C47	D1 D2 D3
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun taboleiro de comunicación ou dicionario pictográfico fonemático	20	A3 A4	B9 B11 B12	C2 C4 C6 C7 C17 C19 C47 C48 C62	D1 D2 D3 D5 D6 D8 D9 D15 D17
Estudo de casos	Recensión de dous artigos relacionados con casos de Patoloxías da Linguaxe	10	A3 A4	B1 B5 B6 B8	C2 C4 C7 C47 C48 C62	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D13 D16 D17
Proxecto	Realización dun proxecto de intervención en dislalias a través da realización dun conto dislálíco. Traballo en grupo	20	A3 A4	B1 B6 B7 B8 B9 B12	C2 C4 C7	D1 D2 D3 D5 D6 D8 D13 D15 D16 D17
Exame de preguntas obxectivas	Resposta a cuestións teórico-prácticas sobre a materia en formato tipo test de opción múltiple.	20	A4	B6 B7 B8 B9	C2 C4 C6 C7 C47	
Outras	Realización dunha investigación en relación a unha patoloxía da Linguaxe. Traballo individual	10	A3	B6 B10 B11	C4 C6 C43 C47	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na convocatoria de Xullo, únicamente se avaliarán as competencias o actividades no superadas na convocatoria correspondiente a su cuadrimestre. Para poder superar a asignatura é necesario ter unha nota mínima de 5 tanto no examen como en todas as partes promediadas. Os estudantes que no sigan a avaliación continua (asistencia menor al 80%, é dicir, 6 faltas (12 horas)) deben realizar na data oficial, un examen no que se avaliarán as competencias básicas da materia. O exame consistirá na resolución dun caso práctico de Psicopatoloxía da Audición e a Linguaxe. Terá que entregar todos os traballos. Datas exames: Consultar:

<http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/escuela-magisterio-vigo-ceu-examenes.php> A nota dos traballos prácticos contabiliza para a nota final só durante o presente curso. Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co

grupo clase o por circunstancias imprevistas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bustos, I., **Manual de logopedia escolar**, CEPE, 1995

Crystal, D., **Patología del Lenguaje**, Cátedra, 1983

Owens, R.E., **Desarrollo del Lenguaje**, Pearson Educación, 2011

Bibliografía Complementaria

Aguado, G., **El desarrollo del lenguaje de 0 a 3 años**, CEPE, 1995

Aguilar Alonso, A., **Psicopatología del Lenguaje. Variables de Intervención.**, Promociones y publicaciones universitarias, S.A., 2005

Belinchón, M., Rivière, A. e Igoa, J.M., **Psicología del lenguaje. Investigación y teoría**, Trotta, 1992

Clemente, R.A., **Desarrollo del lenguaje. Manual para profesionales de la intervención en ambientes educativos**, Octaedro, 1995

Junque Plaja, C., Bruna Rabassa, O. y Mataró Serrat, M., **Neuropsicología del Lenguaje: Funcionamiento Normal y Patológico; Rehabilitación**, Masson, 2004

Martínez, J.D., Moreno, J.M., Rabazo, M.J. y Suárez, A., **Intervención en Audición y Lenguaje: casos prácticos**, EOS, 2002

Martínez, J.D., Moreno, J.M., Pérez, C., Rabazo, M.J., Sánchez, I. y Suárez, A., **Manual de Audición y Lenguaje. Enfoque multidisciplinar**, Universidad de Extremadura, 2001

Moreno, J.M., Suárez, A., Martínez, J.D., **Trastornos de la articulación. Estudios de casos**, EOS, 2003

Moreno, J.M., García-Baamonde, E., **Guía de Recursos para la Evaluación del Lenguaje**, CCS, 2003

Mendoza, E. (Coord.), **Trastorno Específico del Lenguaje**, Pirámide, 2006

O'Grady, W., **Cómo aprenden los niños el lenguaje**, Akal, 2010

Pascual García, P., **La Dislalia. Naturaleza, Diagnóstico y Rehabilitación**, CEPE, 2001

Perelló, J., **Trastornos del habla**, (5ª Ed.), Masson, 2001

Puyuelo Sanclemente, M. y Rondal, J.A., **Manual de Desarrollo y Alteraciones del Lenguaje: Aspectos Evolutivos y Patología en el Niño y el Adulto**, Masson, 2003

Rondal, J. y Xerón, X., **Manual de trastornos del lenguaje. (Vol I, II, III)**, Paidós, 1991

Santacreu, J., Froján, M.X., **La tartamudez. Guía de prevención y tratamiento infantil**, Pirámide, 1993

Serra, M., Serrat, E., Solé, R., Bel, A. y Aparici, M., **La adquisición del lenguaje**, Ariel Psicología, 2000

Sos, A., **Logopedia práctica**, Escuela Española, 2001

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Desenvolvemento da linguaxe/V51G120V01951

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G120V01953

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/V51G120V01204

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Outros comentarios
